1e termijn

Programmabegroting 2026-2029

Samen werken aan veiligheid en weerbaarheid.
Zorg- en veiligheidsvraagstukken raken steeds vaker met elkaar verweven. We hoeven de krant maar open te slaan en we kunnen lezen over fraude bij zorginstanties. Het is moeilijk om hier grip op te krijgen en we willen de portefeuillehouder er dan ook op wijzen om hier stevig op toe te zien.
Elke euro die aan frauduleuze zorg wordt uitgegeven is er een te weinig voor de mensen die het nodig hebben.

Financiële uitgangspunten

- Voor de onroerendezaakbelasting ramen we de opbrengstenstijging van 6%. Hiervan is 2,1% conform CPB-raming februari 2025 prijs materiële overheidsconsumptie en 3,9% extra verhoging zoals al was afgesproken in het meerjarig perspectief van de begroting 2025.

Met pijn in het hart moeten we toegeven dat dit helaas ook nu weer nodig is. Vorig jaar hebben we een forse OZB-verhoging moeten toepassen gewoon omdat het niet anders kon. Nu komt de verhoging neer op overheidsconsumptie 2,1% en afspraken die in de begroting 2025 zijn vastgelegd.

Grafrechten
Worden met 2,1% verhoogd, de standaard die gehanteerd wordt voor alle legeskosten. Hierop worden geen extra leges geheven. Daar zijn we blij om, want de grafrechten zijn toch al erg hoog. Er vinden weinig begravingen meer plaats.

Maar met de graven hebben Democraten Roerdalen andere plannen. We willen de grafstenen (ook nadat de grafrechten verlopen zijn) op de graven laten staan, zodat de historie van de dorpen behouden blijft. Wij zullen in dit kader met een voorstel komen, tijdens de vergadering.

Accommodatiebeleid
Hier spreken we over de sociale samenhang en leefbaarheid in Roerdalen. In de dorpen zien we dat de horecabedrijven steeds vaker sluiten en in heel Roerdalen zijn nog een handjevol bedrijven open. Dit vraagt om aandacht voor de bestaande accommodaties en de mogelijkheden om inkomsten te genereren.
De paracommercie wordt in de APV genoemd en zoals het nu uitziet moeten we hier wellicht iets anders voor bedenken, of er ruimhartiger mee omgaan. Als er geen cafés meer zijn in de dorpen om samen te komen, dan blijft er niets anders over dan de bestaande accommodaties.

Participatie, ondersteuning en zorg
De 1 -loket gedachte is samen met inwoners uitgewerkt en waar mogelijk gaan we alvast experimenteren met deze gedachte. We vragen portefeuillehouder om hier vroegtijdig kenbaarheid aan te geven en duidelijke en eenvoudige uitleg te geven. Mensen willen zich graag gehoord en serieus genomen worden.

Focussen op preventie en vroegsignalering
Resultaat 2026:

- Meldingen van misbruik of oneigenlijk gebruik van voorzieningen zijn afgenomen.

Zijn alleen de meldingen afgenomen of is ook het misbruik afgenomen?

Mensontwikkelbedrijf (MOB)
Hiermee trachten we de uitstroom uit de uitkeringen te stimuleren. Ook jongeren zullen extra gestimuleerd worden. Dit draagt bij aan de opgave bestaanszekerheid. We hebben hier grote verwachtingen van en

hopen dat ze uitkomen. Het is tevens een goede zaak dat de mensen uit Roerdalen dan binnen de eigen gemeente kunnen werken.

Inzet regionaal Plusteam
De hulpvragen, ook die van jongeren, worden steeds ingewikkelder. Er is bijvoorbeeld vaker sprake van problemen rond veiligheid. Het Plusteam kan (zwaardere) situaties begeleiden en het basisteam kan zich dan richten op de andere hulpvragen.

We waren benieuwd naar de resultaten van het Plusteam. Het antwoord was “Het plusteam pakt complexe casuïstiek op waar veiligheid het centrale thema is. Omdat het pas zo kort loopt is nog niet te zeggen of ze al positieve resultaten hebben geboekt. We zijn benieuwd wat de toekomst zal uitwijzen? Daarnaast willen we graag over de resultaten geïnformeerd worden.

Veilige dorpen
De wereld van veiligheid/onveiligheid verandert steeds sneller en ingrijpend. Vroeger hadden we vooral te maken hadden met inbraken en diefstal, nu is er georganiseerde ondermijnende criminaliteit, digitale dreigingen, polarisatie, radicalisering en extremisme. Allemaal zaken die moeilijk aan te pakken zijn en vaak ook niet gezien worden.

Dat betekent investeren in beleid, goede coördinatie en een sterke uitvoering. We vragen portefeuillehouder hier kritisch op toe te zien.

Werken volgens de systematiek van het integraal veiligheidsbeleid
In 2026 ontwikkelen wij het IVP samen met de gemeenten Echt-Susteren en Maasgouw. Het IVP brengt de problematiek op het gebied van veiligheid en leefbaarheid binnen Roerdalen in kaart. Het IVP is een instrument om te sturen op veiligheid door prioriteiten te stellen en keuzes te maken. Na vaststelling kan het college gericht uitvoering geven aan het beleid. Ook hier hebben we hoge verwachtingen van en we willen graag geïnformeerd worden over de keuzes die gemaakt worden.

Personeel en middelen dat aansluit op de aard en omvang van de veiligheidsvraagstukken
- Specialist bestuurlijke aanpak ondermijning is aangesteld en neemt regie op de actualisatie van beleid en complexe casuïstiek.
- BOA formatie is uitgebreid met 1.5 fte. Vanaf 2026 kosten € 112.000 (ook weekend en s avonds)

Ook hier is Democraten Roerdalen tevreden over. Zo zullen de inwoners van Roerdalen zich veiliger voelen en weten ze de BOA’s aan te spreken en op zaken te attenderen, als dat nodig is.

Het recreatief, toeristisch en cultureel aanbod versterken en vernieuwen in samenwerking met lokale partners
Visie: “Wij streven naar kwaliteit van ons recreatief-toeristisch product. Daarnaast vinden we het belangrijk dat onze ondernemers economisch voordeel behalen, maar alleen als dit in balans blijft met de kleinschaligheid van onze gemeente”.

We moeten Roerdalen beter op de kaart zetten. Er moet meer bekendheid over Roerdalen en de mogelijkheden die Roerdalen heeft te bieden. Zo kunnen zelfs de streekproducten een extra boost geven om “made in Roerdalen” in de kijker te zetten.

Ondersteunen Toeristisch Platform Roerdalen
Het Toeristisch Platform is vanuit de gemeente gefaciliteerd met middelen en ambtelijke inzet, zodat zij aan de slag kunnen met het doorontwikkelen van de toeristische website, het realiseren van nieuwe arrangementen en het versterken van de samenwerking met ondernemers en partners.

In oktober 2025 is de Stichting opgericht, de website is doorontwikkeld en er zijn arrangementen en evenementen georganiseerd. Ook zijn er meerdere ondernemers die actief meedoen en meedenken ten opzichte van voorheen. In 2025 is vooral gebouwd aan de basis en structuur, 2026 zal veel meer in het teken staan van concrete uitvoering.

Resultaat 2026:

- We hebben een programmamanager voor de regio.
- We versterken de toeristische sector door o.a. te werken aan een netwerk aan gravel- en mountainbikeroutes in Midden-Limburg, de realisatie van de toeristische overstappunten en het erfgoed op de kaart te zetten.
-

We zijn benieuwd wat we in 2026 nog meer kunnen verwachten van het Platform en we willen hier graag over geïnformeerd worden.

<u>Promotie van Roerdalen tijdens OLS en andere evenementen</u>
Het OLS in Melick en zijn groot aantal bezoekers biedt voor Roerdalen een unieke kans om de gemeente en haar toeristisch aanbod goed op de kaart te zetten. Een groot aantal vrijwilligers zal hand- en spandiensten uitvoeren. Democraten Roerdalen is trots dat schutterij St. Andreas Melick d'n Um naar Roerdalen heeft gehaald en wensen hun veel succes met de organisatie.

<u>Beleidskader (deels) vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)</u>
In Roerdalen zijn veel (deels) stoppende agrarische bedrijven. Als fractie vinden we het belangrijk om deze ondernemers te faciliteren. Daarnaast vinden we het ook belangrijk dat deze locaties op een goede wijze worden ingevuld, passend bij de omgeving.

In 2026 komt er een beleidskader waarmee (deels) stoppende agrarische bedrijven gefaciliteerd worden om nieuwe activiteiten te ontplooien en we een goede invulling te geven aan de VAB's. We pleiten er echter wel voor dat het beleidskader geen star beleid wordt. Agrariërs hebben altijd hun eigen vrije keuze kunnen maken in hun bedrijfsvoering. Het zou nu onacceptabel zijn als ze een star beleid zouden moeten volgen. De ondernemers hebben zelf best wel ideeën hoe ze hun gebouwen en grond kunnen benutten.
We pleiten ervoor dat de bedrijven de bestemming agrarisch behouden.
Wel moeten we hier voor veiligheid zorgen in het buitengebied.

<u>Innovatie en experiment</u>
Roerdalen start in 2026 met verkennend onderzoek naar alternatieve opwek (dus geen zon en wind) en manieren van energieopslag die binnen de schaal en mogelijkheden van Roerdalen passen.
Wij zijn benieuwd waar u bij uitkomt?

<u>De projecten investeren om te renderen worden afgerond</u>

- Zo zijn er landbouwgronden aangekocht en er is een exploitant gevonden die de A0 reclameborden binnen de kernen gaat exploiteren.
  De exploitant die de A0 borden in Roerdalen mag plaatsen is veel duurder dan de vorige (waarmee de gemeente geen contract had afgesloten) De nieuwe exploitant is 2x zo duur als de vorige, waarom heeft u de vorige niet gevraagd om hiermee door te gaan?
- Het project 'realiseren van een reclamemast' langs de A73 wordt in 2026 afgerond, omdat het vergunningentraject nog lopende is en de stroomvoorziening nog gerealiseerd moet worden. De verwachting is dat de mast halverwege 2026 wordt geplaatst.
  Over de reclamemast wordt al jaren gesproken, we vragen ons af of deze mast nu inderdaad in 2026 geplaatst gaat worden?

Energieknooppunten Limburg
Het Rijk en de Provincie voeren de regie over de energietransitie. In en nabij onze gemeente zijn verschillende grootschalige ontwikkelingen gaande, zoals de Delta Rhine Corridor, de studie naar de toekomst van de Clauscentrale in Maasbracht en de mogelijke aanlanding van gelijkstroom. Is al bekend of hier op korte termijn duidelijke uitspraken over komen wanneer dit gerealiseerd gaat worden en wat de consequenties voor Roerdalen zijn?

Woonomgeving
We geven prioriteit aan woningbouw en willen in de periode 2025 tot en met 2028 in totaal 500 nieuwe woningen realiseren. Er is aandacht voor duurzame, betaalbare woningen.
Dit zijn een heleboel extra woningen en we vragen hier wel extra aandacht voor voldoende parkeerplaatsen. Verder hebben we onze bedenkingen of deze woningen allemaal tijdig stroom ontvangen als de huizen klaar zijn? Ook zal er nagedacht moeten worden over andere faciliteiten die getroffen moeten worden, zoals crèches, huisartsen, zorg, onderwijs. Zijn hier al plannen voor?

- In Wienkeskoel in Melick werken we het stedenbouwkundig plan verder uit in een planologisch kader. Het planologisch kader wordt eind 2026/ begin 2027 vastgesteld. Daarnaast gaan we op zoek naar samenwerkingspartners en sluiten we daarmee overeenkomsten.

We hebben de informatiebijeenkomst in De Oetsjpanning bezocht. Behalve tekeningen waren er nog geen concrete details te benoemen. Wij waren benieuwd naar koopprijzen, afmetingen van de percelen, afmetingen van de woningen? Feitelijke gegevens ontbraken. Er kon ook nog niet gezegd worden of de flats nu 3 of 4 etages (als dat rendabeler was) hoog zouden worden. Democraten Roerdalen zijn hier zeker geen voorstander van, bij voorkeur zien wij 2 etages.

We vertrouwen erop dat, wanneer wij het plan in de raad voorgelegd krijgen, er wel feitelijke gegevens vermeld worden en vragen portefeuillehouder hierop toe te zien.

Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen
Goede infrastructuur is belangrijk voor veiligheid, leefbaarheid en bestaanszekerheid. Verlichting vergroot de verkeersveiligheid en geeft een veilig gevoel.

Onze buitendienstmedewerkers zijn zichtbaar aanwezig in de dorpen en aanspreekbaar voor inwoners.

Ontwikkelen Outdoor Campus Roerdalen en borgen groenonderhoud
- We doen ervaring op met het doorstroomteam en het vervolg is bepaald.
- De samenwerking met SC MER, NLG Buitenkansen en het toekomstige MOB kreeg meer vorm.

We hechten veel waarde aan de Outdoor Campus en de nog op de richten MOB. We verwachten hier grote uitdagingen waardoor er mensen van de MOB kunnen doorstromen naar de Outdoor Campus of bedrijfsleven.

Grip op kwaliteit openbare ruimte rondom kabels- en leidingen werkzaamheden
Door in 2026 ook de vacature voor een extra toezichthouder in te vullen, verbeteren we ook de grip op de kwaliteit van onze buitenruimte.

Resultaat 2026:
- We hebben extra capaciteit (1 aanspreekpunt) ingezet voor het begeleiden werkzaamheden van derden.

- We hebben voor 100.00 euro extra herstelwerkzaamheden uitgevoerd naar aanleiding van vervanging van kabels en leidingen.

Democraten Roerdalen had een vraag gesteld over de kabel- en leidingleggers die verantwoordelijk zijn voor het op de goede manier terugleggen van de trottoirs. Hier heeft de gemeente nu 1 persoon als aanspreekpunt, 1 toezichthouder plus € 100.000 voor herstelwerkzaamheden. Kunnen we deze kosten op de bedrijven verhalen?
Het antwoord dat we daarop kregen was als volgt:

“Zodra er werkzaamheden worden uitgevoerd door commerciële bedrijven, lees aanleg glasvezel, wordt op basis van de legesverordening de kosten in rekening gebracht. Komende periode staat in het teken van het verzwaren van het stroomnet door Enexis. Met Enexis en WML is een overeenkomst gesloten waarin degeneratiekosten worden verrekend. Zowel bij de aanleg van glasvezel en het verzwaren van het stroomnet wordt erop toegezien dat het trottoir in oorspronkelijke staat wordt teruggebracht. “

Toch blijft bij ons de vraag of we de loonkosten van 1 aanspreekpunt plus 1 toezichthouder plus de € 100.000 ook vergoed krijgen?

2026

- Woonrijp maken van de woningbouwontwikkeling centrumplan Herkenbosch.
- Groot asfaltonderhoud aan Stationsweg en Waarderweg in Montfort (binnen bebouwde kom).
- Groot asfaltonderhoud aan de Waarderweg (buiten bebouwde kom) Montfort.
- Reconstrueren van de Dorpsstraat in Melick.
- Reconstrueren van de Sportlaan en omgeving te Montfort
- Realisatie van groot onderhoud van Reewoude.
- Voorbereiding van de reconstructie Reutje St. Odiliënberg.
- Voorbereiding van de reconstructie Groenstraat in Melick.
- Voorbereiden verkeerskundige aanpassingen Schaapsweg te St. Odiliënberg.
- Voorbereiding van de reconstructie van de Rector van de Boornlaan e.o. in Posterholt.
- Voorbereiding van de reconstructie van de Zandkuil e.o. te Melick.
- Bepalen van de aanpak voor het verbeteren van de riool overstorten op de Melicker Leigraaf
- (Kaderrichtlijn Water).
- Voorbereiding groot onderhoud Gestraatje te Montfort.
-

Kunt u dat alles in 2026 voor € 10.469.000 realiseren was onze vraag? Volgens de beantwoording is realisatie binnen dat kader wel het uitgangspunt.

Bestuur, organisatie en dienstverlening
Samenwerken begint bij vertrouwen

Goede gemeentelijke dienstverlening helpt inwoners bij hun dagelijkse vragen en zaken. Mensen willen geholpen worden en zich gehoord voelen.

De zogenaamde 1-loket-functie zal dit zeker verbeteren. Hierover zal wel nog duidelijkheid gegeven moeten worden hoe dit in zijn werk gaat. Zodat iedereen in begrijpelijke taal erop gewezen wordt waar hij of zij terecht kan.

<u>Stimuleren ontwikkeltraject ‘samen doen’</u>
Steeds meer inwoners willen meedenken en meedoen met wat er in hun dorp gebeurt. De nieuwe Wet versterking participatie op decentraal niveau helpt daarbij. Deze wet maakt het makkelijker voor inwoners

om invloed te hebben op beleid én om zelf taken over te nemen, zoals het beheer van een park of buurthuis.

Algemene middelen
'Basis': grip op financiën
Er moet voldoende ambtelijke capaciteit zijn en daarnaast moet er voldoende ruimte zijn om te investeren in de leefbaarheid van onze gemeente.

Kerntakendialoog en duurzame besluitvormingsstructuur
In 2026 voeren we een fundamentele kerntakendialoog uit om inzicht te krijgen in de wettelijke en niet-wettelijke taken van de gemeente.
Democraten Roerdalen is benieuwd wat de resultaten zijn en we willen hier graag over geïnformeerd worden.

Tot zover.